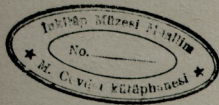

۸ تشرين ثانی ۱۹۱۷

صافی : ۱۸

برنجی سہ

کتابخانه

علم ، صنعت و اخلاق دار الفنون مجموعہ

حای اولان بر شهرده کرک بویه بر آتی و بوکسک یوللره و کرک یول و دکر اوزونده حرکت ایدمک مناقه پروژم سنک قطعی اولاراق احضاری اول امرده مساحه و سائره کی تدقیقاره محتاجدر. بلدییه واردات تأمین ایتمی بدیی اولان بویه بر مواصله شیکسک اقتصادی جهتیده آریجه دوشو. تمیلدر. یکی و بویوک بر شهر املق اوزره سرعتله ترقی ایتمکده اولان استانبولده بویه بویوک شهرله لایق بر صورتده مناقه و ساطنی تأمین ایچون بیان اولونان هندسی وفقی تدقیقات ایله اقتصادی تدقیقاتک شیمیدین اجرایی هر حالده فائده لیدر.

معمار کارال المری

حققتلره قارشی هیچ بر اعتراض بوکسه له مش اولدیندن، اروپا شهرلرینک توسی هب بواسطه دوغری اوله جدر. مع الناف اروپایک تشکیل و تقرر ایتش، بویوک شهرلرند بو مکمل مقصدک شیمیدین قولایقله استحصالی ممکن اولماد. یفتدن، شهرلرک آتجاق خارجی توسیعیاتی بو یکی غیرتلردن استاده ایدمکده در.

(آری او) اصولی تطبیق ایدلنجه، شهر ساحه اعتباریه بو یوره و اوطوریلان برلر جالیسیلان برلردن طبیعتیه اوزاقلا- شیر. بناء علیه شهرک بو آری قسملری آراسنده مواصلاتی اک ای واک چایوک اصوللره و بالخاصه مساعی ساعتلرینک باشلادینی و بتدیکی زمانلرده هیچ بر سکتیه اوغرامه جق صورتده تأمین ایتک، (آری او) اصولده تشکیل ایدمک شهرلرده بالخاصه نظر دفته آتجاق بر مسئلهدر. عادی یوللره، یوللر اوزونده طوغری بدن طوغریه و یا مختلف تأسیسات ایله حرکت ایدن وسائل مواصله ک چایوقانی و بالخاصه غلبه ک زمانده انتظامی تأمین ایدمکی تحققی ایتش اولدیندن، بوکی وسائل مناقه یه برده شهرک او وایش برلری ربط ایدمک صورت و مقدارده کندیسنه مخصوص بولی اولان واسطه لری علاوه ایتک لازمدر.

هیچ بر صورتله کیسلیمن و کندینه مخصوص بر بولی اولان بویه بر واسطه اوزونده تقلبات هم سرعت و هم قطعیتله تأمین اولونایلدیکی جهته، یکی و بویوک شهرلرده بویه وسائل تکز ایدمکدر. صرف وسائل نقلیه مخصوص یوللر شهرلر داخلنده یا بر آتنده و یا بوکسکده عادی یوللره و یا برلریله مناقاتی قطع ایتجه ک وجهله ترتیب و انشا ایدیلر. بوکی یوللر نه قدر چوق اولورسه مواصلات و مناسقات او قدر مکمل و منظم اولور.

بوملاحظه لره بناء عرض اولونان مهندس و معمار ایتعهنده استقبالده کندیسنه مخصوص بولی اولان مناقه واسطه لری ک عومیتله تطبیقه اهمیت و یرلمسی تقرر ایتش ایدی. استانبول اسکدن بری آری او اصولده تشکیل و تکمل ایتش و دها زیاده توسعه مستند بر شهر اولدیندن، شیمیدین وسائل موا- صله ک صوک قبول اولونان شکلک یعنی، کندینه مخصوص بولی اولان اصولک غایت واسع بر مقیاسده تطبیقه مباشرت ایدلیدر. شهرک تمیزلکنی محافظه ایچون بو یوللر اوزونده الکتریک ترنلری حرکت ایتدیرلمسی و بالخاصه بر آتی قسملری حای شیکلره بر اوستی، بوکسک قسملری حای شیکلر انشاسی دها موافق اولور.

استانبول کی عارضه لی و دکر ایله بولونش اوج جهتی

ادبیات کتبیه

ترکی

— کین صاییدن مابعد —

دویمسون چرخ فلک خاکه یکسان اولسون
طوغسون مهر جهان اول دخی پنهان اولسون
دلبری برلره یکسون بوکهن کاخ فلک
خانه خاطر یاران کی ویران اولسون
اسمسون باد صبا تاب تموزغم ایله

چنستان جهان کلخن سوزان اولسون
الح....
یوتون مرثیه یو طرزده ترنم ایدیلش اولوب بهری اون بیتی
احتوا ایتک اوزره سکن بنددن مرکبدر [۱]. صوک قسی
شویه بلشیلور :

بکا عیب ایسون نکته طرازان فیم

ساده دوشدوکنه بو نظم پریشان سقیم
فکر مضمون پندیده به طاقنی قودی

سر بر غمت نازل اولان رنج الیم
نیخ جمرانی و پروپ تفرقه ایدام ده

ایندی منظومه مرثیه کی طبی دویم
وعنه ناک اولدی خار دستادا

بیجه ممکن ک اولم کوه کفتره نظیم
الح.....

بزم فکر قاصراته مزه نظر ا ترکیبک اک کوزل شهری
سرای یوسنه حقده سوبله دیکی « قصیده » در . یکرمی درت

[۱] بومرثیه تمام اولدری، سرای یوسنه لی موجیج حلی
افدینک کتبخانه سنده موجود اولان « دیوان فاضی » ناک نهایتده
مقیددر. سرلوحه سنده شو عبارده وارددر :

مرثیه سرائی ترکی حلی رحه الله تعالی
برای فخرالصرا قاف زاده فاضی افدی »

هر سه موسم مخصوصند کومه کومه قیزلر ، دلیقانلیلر طوبلانیلر
وغناتلر مایه دأرئوسند « عاشقاک » ایدرک اکلیئرلر .

عشاقی زاده ، ترکی سرائی بوسنه حقتده شوبیتی قید ایدیور :
حرم جامع اهل معارفک دائم مقام پاکنه برزرچراهر ترکیس
ترکسینک قارشی قصیده لرلندن هیچ برینه تمام اولارق
راست کلمه دک . یالکز شو ییتلری طائیورز :
مکتوب جانقازی نو آمد بسوی من

چون خوانده کنت بردل سوزان نهدمتش
از ترس آنکه آه دل من بسوزدش
فی الحال بردودیده کریان نهاد مش
از خوف آنکه آب دوجشم بپودیش
از دیده بر کرم بر جان نهدمتش
الح...

« جانقا مکتوبک کلدی ؛ او قوندقدن سکره یانان کولک
اوزرینه قویدم . کولک آهی اوئی یاقاسون دییه قورقدم ،
در حال ایکی اغلایان کوزلریمه کونوردیم . فقط ایکی کوزمک
یاشی اوئی سیلمسون قورقوسله کوزلرمدن آلمم و دو حاک
ایچنه قویدم الح . » یوئیلر ، مشهور محرور شاعر و یسینک
تذکره سنه قارشی یازیلان جوابک باشلانغیدر [۱].

یوئیلرده نه جائی تصاویر ، نه شاعرانه افکار اکیسک
دکلدر . یونلرده منتخب کله لرده وار ، یوکسک خیالرده واردر .
یوئیلر - نرم فکر مزه نظر - الک بو یوک نجم شاعرلرینک محصولات
فکریمسی آراسنده برطوبه بیلیر . خلاصه یونلرده « توری » نیک
« و اخسکی » نیک قصیده لرندمه موجود اولان هر شی موجوددر . حتی
یونلرک ایکسینده موجود اولمالیان بر شییه واردر که اوده
رقت حساب و سهولت افادهدر . ترکسینک قارشی شاعرلرله
تورکجه شعرلری آراسنده نه قدر یو یوک فرق واردر ؛ جمعه
ترنم ایدر کن کندیسیتی بلامشکلات آکلایمیز حالده ، تورکجه
یازیلری قارشوسنده قان تر ایچنده قالیوروز . بورادن کمال
اطمئنان قلب ایله حکم ایدم بیلیر که ، ترکسینک تورکجه
محصولاتی آکلایمیز ایچون قباحث کندیسینده دکلر ، بلکه
اونلکده « عطائی » وینی « الح لک یی محتمن و مزین برسلوب
ایله یازمه سنی طلب ایدن معاصر لرینک ذوق مخصوصددر .
حشمت و تربین ایسه اکثراً تعقید و ابهام ایله محدود اولور [۲]. »

— پیتمه —

س ب

[۱] شایان تأسفدر که ترکسینک ترجمه حالی یازان تذکره جیلردن
هیچ بری یو جواب نهدن فضلر برشی قید ایتمیش ؛ هر نه قدر بونوع
آنادرن پاک چوق کورمش ایسه مده ششیدی قدر بوندن دها کوزل
بر تذکره باشلانغنه تصادف ایدمدم .

[۲] جامع : ادبیات عثمانیه تاریخی ، جلد ۲ ، صفحه ۲۳

یبتدن مرکب اولان بوقصیده ، وقته سرائی بوسنده چقان
« وطن » غزیه سنک ۶۲۵ نومرولی نسخه سنده برچوق مرتب
خفایله انتشار اتمیشدر . تألیف ایدیوروز که المزده هیچ
برال یازمه سی موجود دکلدر ؛ غزیه ده کی خطالری ایسه
تصحیحیه مقتدر اولامادیق مژدن قصیده یی تمام اولارق درج
اتمک قایل اولامدی . بناء علیه ، یالکز بعضی ییتلری نقل اتمکله
اکثفا ایدیورز :

- ۱ کار ایتدی دونه غم جهرانی سرایک
داغ ایتدی بزه فرقت یازانی سرایک
- ۲ آنده کورینور چوق یاشماق آدمه زیر
بیک برده آثار چشمه حیوانی سرایک
- ۳ خلوتلره قور شیخ صفت پیر وجوانی
باودلک ایدر کرچه زمستانی سرایک
- ۴ سکلرکده ولی موسم نوروز بهاری
فردوسه دوتر صحن کستانی سرایک
- ۵ افلا که چنار غلغله باده پرستان
دنیای طوتار نعره مستانی سرایک
- ۶ اول فصله ایدوب کیم چکله سیره کوزلار
عجللر ایله زین اولا هریانی سرایک
- ۷ بیلیم نیمه دور جان کورمه موتوف
دنیاده مسلم هله خوبانی سرایک
- ۱۰ زاهدلره اسقاط ایدرز جنت و جوری
اهل دله بزمی جوانانی سرایک
- ۱۵ سوز آتیه ایریددی ولی خاطره کلدی
وضع ستم آمیز طریفانی سرایک
- ۱۶ معقول شناس اهل دلی کرچه که بی حد
اما پولونور بعض کج ادعای سرایک
- ۱۷ یائنده دهان آیماز صاحب کفاف
بخت ایسه علامه دورانی سرایک

هیچ شبهه یوق که ترکسینک بوقصیده سی ، درویش یاشانک
موسناست حقتده کی غزلنه نظیره در [۱] . فقط او قدر کوزل
سویلمشدر که ، قیمت و لطافتجه موده لندن هیچ کری قالمیشدر .
یو قصیده ده اولیه ییتلر واردر که ، بزه سرائی بوسنه لیلرک الآن
یوگون بیله صادق قالدقاری بعضی عادتلی تخطیر ایتدیریور .
مثلا سرایک صیفه لرلندن معدود اولان « سده زنیق »
« پیتیچ وودا » ، « قوشه وو » ... الح ده ترتیب ایدیلان قترج
وتنزه لری یو جمله دندر . سوک زمانلرده محلی قطارلر واسطه سیله
اهمیت کسب ایدن « بوسنه منی » ، « پاله » ... الح قترجکهارلرینه

[۱] مذکور غزل شو طرزده باشلور :

بیان وصفه کلز حسن بی همسانی موسناستک
نجیی اولسه ک ای دل عاشق شیدای موسناستک
هله اولماز یوزیاده مکر فردوس اعلا ده
هوای دلکشی و آب حیات افزای موسناستک

الح...